

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Изходящ №	дата 2019 г.
Входящ № <u>787</u>	дата <u>18.12.</u> 2019 г.
София 1113, бул. Шипченски път, вход № 52, бл. 17 тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 970 21 91	

СТАНОВИЩЕ

на доц. Снежанка Ракова-Маринкова,
ЮЗУ “Неофит Рилски”, Благоевград

по конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент”
обявен в ДВ, бр. 66 от 20.08.2019 г.
с кандидат: Елена Маринова Костова, ИИИ, БАН

Елена Костова вече е сред разпознаваемите имена на млади български изследователи-медиевисти. Натрупаният в продължение на повече от десетилетие опит, който тя има, се дължи на постоянен и задълбочен интерес към изследването на късните векове от българското Средновековие. Темите, по които е работила досега са били свързани с историята на средновековния град Мелник, с публикуването на множество изследвания, свързани с новооткрити извори или със специфични проблеми на политическите или икономическите отношения в Югозападните български земи, Серското княжество и княжеството на Драгашите.

Представеният от нея хабилитационен труд на тема: **България, Дубровник и Балканите. Политически, икономически и дипломатически взаимоотношения (кр. на XII–XIV в.)** в обем от 285 стр., включващ изследване и издание на извори, е плод на нейните усърдни занимания с документалните свидетелства от епохата. Елена Костова беше инициатор и активен участник в успешно приключилия проект към Центъра за хуманитаристика “Алма Матер” на Софийския университет, в резултат на който се появиха нови два тома с “Дубровнишки документи за историята на България и българските земи от XIII до XV в.” (през 2017 и 2018 г.). В тази връзка се оказва от голямо значение това, че тя е имала възможността да види на място в архива на Дубровник и да проучи много подробно съответните документи.

В нейно изследване прави впечатление извънредно детайлният подход към изворите и изключително внимателното обследване на всички възможности за техния коментар. Може да се приеме като голям успех това, че тя намира баланс в изследователския си подход като едновременно представя гледната точка и на българската страна, и на дубровнишките интереси. В същото време при всеки анализиран документ тя търси и по-широкия исторически контекст, в който да

постави съответното събитие, търсейки общобалканската перспектива и още по-широкия контекст на икономическите връзки в Източното Средиземноморие. Тя проследява интересите на Венеция, на балканските държави, на самия Дубровник, и на османците, които се появяват през XIV в. В този смисъл наистина пред нас стои изследване за “България, Дубровник и Балканите”. В Първата си част то включва подробен анализ на официални владетелски документи от края на XII до XIV в. Тук имаме паралелно проследяване от една страна – на българо-дубровнишките политически и икономически контакти, и от друга – на наличната документация, свързана с отношенията на Дубровник с неговите славянски съседи: Босна, Рашка (Сърбия), Хум (Захълмие). Втората част е посветена на изследването на механизмите за осъществяване на търговския обмен от страна на дубровнишките търговци – дейността на консулите, митническите такси, официалните разпоредби на дубровнишките власти от края на XIV в., и др. В заключителната Трета част авторката е включила две студии за известни от българското Средновековие лица (царица Ана-Неда) и за иначе неизвестния Никола българина, които са пример за реалната връзка между българската аристокрация и Рагуза, наред, разбира се, с други многобройни, но останали безименни, търговци, занаятчии и представители на по-низшите обществени прослойки, които със сигурност са посещавали града на Адриатическия бряг.

Елена Костова е автор на множество публикации, свързани с темата на хабилитационния труд, сред които се открояват вече споменатите два тома “Дубровнишки документи”. (Вж. Приложения – Списък на публикациите). От общо над 30 нейни статии и студии, които са вече публикувани (вкл. и няколко, които са приети за печат) – 11 са свързани с нейните изследвания на българо-дубровнишките отношения. Останалите ѝ публикации са посветени главно на издаване и анализ на нови и неизвестни документи (най-общо от периода XIII-XIV в.), свързани с дейността на отделни личности от епохата, с дейността на църковните институции и Атонските манастири и т.н.

Посочените цитирания на нейните публикации, показват добрата разпознаваемост и важността на нейните изследвания. Представената “Справка за научните приноси” отразява достатъчно добре приносните моменти както в нейния

хабилитационен труд, така и в отделните други нейни изследвания, посветени на отделни конкретни теми.

Смятам, че представените от Елена Костова материали, свързани с участието ѝ в конкурса за академичната длъжност “доцент”, са напълно достатъчни, за да изпълнят необходимите изисквания за заемането на такава длъжност. Те отговарят (и дори надхвърлят) посочените “Минимални изисквания” за академична длъжност “доцент” според ЗРАСБ, което се вижда от попълнената от кандидатката таблица.

Препоръчвам на Уважаемата комисия по конкурса да вземе положително решение относно кандидатурата на гл.ас. Елена Костова за академичната длъжност “доцент”.

София, 8 декември 2019

Подпис:

/Сн. Ракова/